

PUBLICACIONS DE LA JUNTA DE CIÈNCIES
NATURALS DE BARCELONA — 1932

Treballs del Museu de Ciències
Naturals de Barcelona

VOL. X

SÈRIE MALACOLÒGICA

N.º 4

CATÀLEG
DELS
PUPILLIDAE s. l.

PER

J. B. D'AGUILAR-AMAT

(PUBLICAT EN 30 DE JULIOL DE 1932)

MUSEU DE CIÈNCIES NATURALS
BARCELONA

C. Arturo Boppe

CATÀLEG DELS PUPILLIDAE S. L.

DEL

MUSEU DE CIÈNCIES NATURALS DE BARCELONA

PRÒLEG

Artur BOFILL I POCH, únic malacòleg digne d'aquest nom de la Península Ibèrica, nasqué a Barcelona el dia 13 d'abril de 1846. Des de la seva primera edat demostrà ésser reposat i observador, i les seves més grans entremaliadures foren les excursions per la platja i per les muralles de mar i el recollir en la sorra petxines i caragolets, primers indicis de l'afició que havia de fer-lo en l'esdevenidor un gran malacòleg.

A l'Universitat de Barcelona cursà Dret i Filosofia i Lletres, i als vint anys, sota el guiatge del seu parent J. ANGEL SAURA, va dedicar-se per complet a les Ciències Naturals. La Botànica, la Geologia i Paleontologia i la Malacologia foren les seves predilectes i en elles, amb l'observació personal i amb les lectures dels grans mestres, va anar creixent la seva ciència.

Posteriorment abandonà quelcom la Botànica i amb el geòleg Dr. Jaume ALMERA, de qui fou excel·lent company i col·laborador insubstituïble, dedicà tot el seu temps i la seva activitat a la Geologia i va recórrer Catalunya de cap a cap, recollint dades i materials per a la redacció dels mapes geològics publicats pel citat Dr. ALMERA i per a les col·leccions paleontològiques i malacològiques.

Totes les tasques per ell portades a bon terme i la suma dels seus treballs es poden veure en altres llocs, especialment en el número 2 de *Physis* publicat en 1918.

Formà part de nombroses entitats científiques del país i forasteres i fou durant llarg temps Secretari de l'Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona.

La seva col·lecció malacològica, donada ja en vida al Museu de Ciències Naturals de Barcelona, del que fou durant molts anys Director, és una de les de més vàlua d'Europa i sens dubte la millor d'Espanya en formes terrestres i fluvials.

La màxima linneana «*Melius est distinguere quam confundere*» va ésser la pedra fonamental dels seus estudis i va descriure i descobrir gran nombre de formes noves per a la Malacologia catalana i també entre el material foraster rebut en canvi o recollit per ell en les seves innumbrables excursions per Europa i pel Nord d'Àfrica.

En l'últim període de la seva vida, amargat per la falta de consideració que li demostraren molts que l'haurien hagut de reverenciar com a mestre, va deixar de banda la Geologia i la Paleontologia i es dedicà solament a la seva predilecta, la Malacologia; però encara, en aquest camp, el procedir de molts dels que de casa i de fora vingueren a aprendre al seu costat, fou causa de que el seu natural tímid s'imposés definitivament, i en el seu clar intel·lecte es condensaren les boires dels dubtes, dubtes que culminaren en el seu treball «*Los Moluscos del género Bythinella en Cataluña*» publicat en 1924. En aquest treball donà la iconografia de totes les *Bythinella* trobades a Catalunya, sense dir a quina espècie pertanyen, no per no tenir-les ben estudiades sinó portat per l'esperit dubitatiu que les desconsideracions, desprecis i fins injustificades burles varen fer créixer en ell.

BOFILL I POCH va estar en relacions científiques amb tots els malacòlegs del seu temps i la seva correspondència científica que omple sis gruixuts volums es pot dir que és un resum de la història de la malacologia durant el període de la seva vida. Abunden en dita correspondència els autògrafs de malacòlegs conegudíssims, entre ells ANNANDALE, de Calcutta; ARNHEIM, de les illes Hawai; AZPEITIA, de Madrid; BACHMANN, de Landsd-

berg ; BOURGUIGNAT de Saint-Germain ; BRANCSIK, d'Hongria ; BURREINGTON BAKER, de Philadelphia ; CARUANA GATTO, de Malta ; CAZIOT, de Nice ; DAUTZENBERG, de París ; DEMANGE, d'Hanoi ; DOLLFUS, de París ; l'abbé DUPUY, d'Auch ; FAGOT, de Villefrance de Lauragais ; FORMICA-CORSI, de Montevideo ; GOURDON, de Bagnères-de-Luchon ; HAAS, de Frankfurt ; HERVIER, de Lyon ; HIDALGO, de Madrid ; HIRASE, de Kyoto ; JETSCHIN, de Paskau ; KORNIS, de Budapest ; LA TORRE, de l'Havana ; MARGIER, d'Alais ; MÖLLENDORF, de Manila ; MONTEROSATO, de Palermo ; PHILIPPI, de Xile ; PÉCOUD, de Béziers ; PILSBRY, de Philadelphia ; POLINSKI, de Varsòvia ; POLLONERA, de Turín ; PONSONBY, de Londres ; QUADRAS, de Manila ; RETOWSKY, de Theodoxia ; STABILE, de Milano ; STATUTI, de Roma ; STUSSINER, de Laibach ; SULLIOTTI, de Porto Maurizio ; THIEUX, de Marseille ; VAYSSIÈRE, de Marseille ; WENZ, de Frankfurt i WESTERLUND, de Ronneby.

I no tant sols era malacòleg En BOFILL, sinó també músic i poeta, geògraf i lingüista, geòleg i historiador, i per sobre de tot era un home cabal i noble, un bon amic i un mestre immillorable per qui sabia aprofitar l'immens tresor de bonesa i sabiduria que hi havia dins d'aquell esperit de natural apocat i tímid. Per això aquells que el tractaven poc amistosament no podien arribar a conèixer la seva veritable manera d'ésser, i tenien d'ell una idea equivocada.

Quan la mort sorprengué a Artur BOFILL i POCH, en el mes de juny de 1929, terminaba en el Museu de Ciències Naturals de Barcelona la unificació en una sola sèrie de tots els exemplars de la família del *Pupillidae* existents en les col·leccions malacològiques del Museu.

Com homenatge a la seva memòria i precedit d'una llista de les seves publicacions de Malacologia publiquem el catàleg dels *Pupillidae* del Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

**Llista de les publicacions malacològiques
de N'Artur Bofill i Poch**

1. 1878-79. — Excursió a Sant Llorenç del Munt (*Bull. Ass. Exc. Cat.*, I) (en col·laboració con R. Arnet).
2. 1878-79. — Excursió a Vallvidrera, verificada el dia 27 d'octubre de 1878 (*Bull. Ass. Exc. Cat.*, I).
3. 1879. — Catálogo de los moluscos testáceos terrestres del llano de Barcelona (*Crón. Cient. Barcelona*, II).
4. 1881. — Una excursió a Horta (*Bull. Ass. Exc. Cat.*, II).
5. 1882. — Una excursió a Montserrat (*Bull. Ass. Exc. Cat.*, II).
6. 1882. — Excursió als Pirineus Centrals. Anada per Aragó, regrés per la Noguera Ribagorçana (*Ann. Ass. Exc. Cat.*, II).
7. 1883. — Contribución a la fauna malacológica de Cataluña. Excursión malacológica efectuada por los Dres. D. F. Francisco Javier Coronado y Ruipérez y D. Francisco de A. Coronado y Balius del Montserrat al Valle de Arán en el mes de agosto de 1860 (*Crón. Cient. Barcelona*, XIV).
8. 1884. — Moluscos del Valle de Ribas. Contribución al estudio de la fauna malacológica pirenaica (*Crón. Cient. Barcelona*, VIII).
9. 1886. — Contributions à la faune malacologique de la Catalogne. I (*Bull. Soc. Mal. France*, III).
10. 1887. — Contribuciones a la fauna malacológica de Cataluña (*Crón. Cient. Barcelona*, X).
11. 1888. — Núria, Ribes i Alt Llobregat (1883-1884) (*Bull. Ass. Exc. Cat.*, X).
12. 1888. — Catálogo de la colección conchiliológica que fué de don Francisco Martorell y Peña.
13. 1890. — Moluscos Marinos de Llansá (Prov. de Gerona) (*Crón. Cient. Barcelona*, XIII).
14. 1890. — Contributions à la faune malacologique de la Catalogne. (II, III, IV *Bull. Soc. Mal. France*, VII).
15. 1890. — Serra de Cardó. Mol·luscs recollits en aquesta localitat en agost de 1882 (*Bull. Ass. Exc. Cat.*, XI).
16. 1897. — Sobre una nueva forma malacológica de la Provincia de Gerona (*Nenia subarquata*) (*Bol. R. Acad. Cienc. Barcelona*, 3.ª ep., I).

17. 1898. — La *Helix montserratensis*: su origen y su distribución en el tiempo y en el espacio (*Mem. R. Ac. Cienc. Barcelona*, 3.ª ep., II).
18. 1909. — El Noguera Ribagorzana «Vallis clausa» malacològicamente considerado (*Act. Mem. I Congr. Nat. Esp. Zaragoza*).
19. 1912. — Sobre la presencia de la «*Mitra striatula*» en una gruta prehistòrica de Catalunya (*Mem. R. Ac. Cienc. Barcelona*, 3.ª ep., X).
20. 1913. — Algunos Moluscos de agua dulce recogidos por D. Luis Mariano Vidal en las provincias de Murcia y Albacete (*Mem. R. Ac. Cienc. Barcelona*, 3.ª ep., X).
21. 1914. — Notas acerca de la fauna malacològica española (*Fiest. cient. CL aniv. R. Ac. Cienc. Barcelona*).
22. 1915. — Notas acerca de la fauna malacològica española (*Mem. R. Ac. Cienc. Barcelona*, 3.ª ep., XI).
23. 1915. — Iconografia i descripció de formes malacològiques de les conques del Noguera-Pallaresa i Ribagorçana (*Treb. Inst. Cat. H. N.*, I).
24. 1916. — Nota sobre *Helix bofilliana* Fag. i Pupa tarraconensis Fag. (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XVI).
25. 1917. — Instruccions per a la recol·lecció de Mol·luscs terrestres i d'aigua dolça (*Treb. Mus. Cienc. Nat. Barcelona*, I).
26. 1917. — La col·lecció Rosals (*An. Junt. Cienc. Nat. Barcelona*, I).
27. 1917. — Mol·luscs ingressats en el Museu des del mes de juny de 1916 (*An. Junt. Cienc. Nat. Barcelona*, II).
28. 1917. — Excursió oficial a la costa i muntanya catalana (del 30 abril al 3 de maig 1917) (*An. Junt. Cienc. Nat. Barcelona*, II).
29. 1917. — Fauna malacològica de Catalunya. Fascicle I. Introducció. *Publ. Inst. d'Estud. Cat., Sec. Cièn.* (en col·laboració con M. de Chía).
30. 1918. — Fauna malacològica del Pirineu català. I. Estudi sobre la fauna malacològica de la Vall de l'Essera (*Treb. Inst. Cat. H. N.*, IV) (en col·laboració amb F. Hass; J. B. d'Aguilar-amat).
31. 1918. — Report dels treballs efectuats en la Secció malacològica des de 1.er de juliol de 1917 fins a 31 de desembre de 1918 (*An. Junt. Cienc. Nat. Barcelona*, III).
32. 1918. — Dades sobre l'existència de *Limnaea* (*Limnus*) stagna-

- lis L. a Espanya (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XVIII) (en col·laboració amb F. Haas).
33. 1918. — Nota sobre la nomenclatura dels Pomatias de Montserrat (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XVIII) (en col·laboració amb F. Haas).
34. 1919. — Nova exploració malacològica a la conca del Alt Llobregat, efectuada per D. Josep Maluquer (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XIX).
35. 1919. — Mol·luscs recollits a Astúries en 1918 per En Josep Maluquer (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XIX) (en col·laboració amb F. Haas).
36. 1919. — Mol·luscs terrestres i d'aigua dolça de la regió de Tortosa (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XIX) (en col·laboració amb F. Haas).
37. 1920. — Estudi sobre la Malacologia de les valls pirenenques. Vall del Noguera-Ribagorçana (*Treb. Mus. Cienc. Nat. Barcelona*, III) (en col·laboració amb F. Haas).
38. 1920. — Estudi sobre la Malacologia de les valls pirenenques. Vall del Noguera-Pallaresa (*Treb. Mus. Cienc. Nat. Barcelona*, III) (en col·laboració amb F. Haas).
39. 1920. — Estudi sobre la Malacologia de les valls pirenenques. Vall del Segre i Andorra (*Treb. Mus. Cienc. Nat. Barcelona*, III) (en col·laboració amb F. Haas).
40. 1920. — Estudi sobre la Malacologia de les valls pirinenques. Conca del Llobregat (*Treb. Mus. Cienc. Nat. Barcelona*, III) (en col·laboració amb F. Haas).
41. 1921. — Sobre la fauna malacològica d'Amposta (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XXI).
42. 1921. — Estudi sobre la Malacologia de les valls pirinenques. Conques del Besós, Ter, Fluvià, Muga i litorals intermitges (*Treb. Mus. Cienc. Nat. Barcelona*, III) (en col·laboració amb J. B. de Aguilar-amat i F. Haas).
43. 1921. — Estudi sobre la Malacologia de les valls pirinenques. Vall d'Aran (*Treb. Mus. Cienc. Nat. Barcelona*, III) (en col·laboració amb F. Haas).
44. 1922. — Dades malacològiques tarragonines (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XXII).
45. 1924. — Alguns Mol·luscs terrestres de Tossa (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XXIV) (en col·laboració amb J. B. de Aguilar-amat).
46. 1924. — Altre localitat catalana de *Vallonia excentrica* Sterki

- (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XXIV) (en col·laboració amb J. B. de Aguilar-amat).
47. 1924. — Zua subcylindrica (L.) en una cova (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XXIV) (en col·laboració amb J. B. de Aguilar-amat).
48. 1924. — Un altre Mol·lusc cavernícola (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XXIV) (en col·laboració amb J. B. de Aguilar-amat).
49. 1924. — Mol·luscs de la turbera del riu Matarranya, Beceit (Terol) (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XXIV) (en col·laboració amb J. B. de Aguilar-amat).
50. 1924. — Alguns Mol·luscs de Casablanca, Marroc francès (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XXIV) (en col·laboració amb J. B. de Aguilar-amat).
51. 1924. — Los moluscos del género *Bythinella* en Cataluña (*Mem. R. Ac. Cienc. Barcelona*, 3.ª ep., XVIII).
52. 1924. — Mol·luscs recollits a Tortosa, Amposta i St. Carles de la Ràpita (Província de Tarragona) en els mesos de maig de 1920 i 1921 (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XXIV).
53. 1924. — Més Mol·luscs cavernícoles (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XXIV).
54. 1924. — Mol·luscs de la comarca de Berga (Prov. de Barcelona), recollits en setembre de 1920 (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XXIV).
55. 1924. — Mol·luscs dels al·luvions del Canal d'Urgell a Anglesola i Barbens (Prov. de Lleida) (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XXIV).
56. 1924. — Malacologia de les illes Pitiuses (*Trab. Mus. Cienc. Nat. Barcelona*, X) (en col·laboració amb J. B. de Aguilar-amat).
57. 1924. — Contribució a la Malacologia del Regne de València (*Trab. Mus. Cienc. Nat. Barcelona*, X) (en col·laboració amb J. B. de Aguilar-amat).
58. 1924. — Contribución al estudio de la fauna malacológica de las Posesiones españolas del Golfo de Guinea (*Trab. Mus. Cienc. Nat. Barcelona*, X) (en col·laboració amb J. B. de Aguilar-amat).
59. 1925. — Un molusco del género *Bythinella* en la región de Tortosa (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XXV).
60. 1926. — De unos Moluscos marinos encontrados al perforar un pozo artesiano (*Bull. Inst. Cat. H. N.*, XXVI).
61. 1926. — De la clasificación en Malacología (*Mem. R. Ac. Cienc. Barcelona*, 3.ª ep., XX).

Família dels **PUPILLIDAE**

Subfamília dels **Gastrocoptinae**

Gènere **GASTROCOPTA** Wollaston, 1878

Subgènere **Albinula** Sterki, 1892

1. *Albinula armijera* (Say). — Amèrica del Nord. Estats Units: (Martorell); Ann Arbor (Bofill); Bethlehem (Bofill); Ohio (Bofill); Sedalia (Bofill); Tennessee (Bofill).

2. *Albinula contracta* (Say). — Amèrica del Nord. Estats Units: Grands Rapids (Bofill); Nova York (Bofill) (Rosals); Washington (Chia).

Subgènere **Vertigopsis** Sterki, 1892

3. *Vertigopsis pentodon* (Say). — Amèrica del Nord. Estats Units: Ohio (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona).

Subgènere **Privatula** Sterki, 1893

4. *Privatula corticaria* (Say). — Amèrica del Nord. Estats Units. Ohio (Bofill); Washington (Chia).

Subgènere **Gastrocopta** s. s.

5. *Gastrocopta rupicola* (Say). — Amèrica del Nord. Estats Units: Florida (Bofill).

6. *Gastrocopta procera* (Gould). — Amèrica del Nord. Estats Units: Sedalia (Bofill); Washington (Chia).

7. *Gastrocopta pellucida* (Pfeiffer). — Antilles. Illa de Cuba (Bofill); Havana (Martorell).

8. *Gastrocopta pellucida hordeacella* Pilsbry. — Amèrica del Nord. Estats Units : Texas (Bofill).

9. *Gastrocopta damarica ridibunda* Melvill. — Africa austral. Colònia del Cap : Elandsberg (Bofill).

10. *Gastrocopta pediculus* (Shuttleworth). — Illes Filipines : Illa Guajan (Bofill).

11. *Gastrocopta pediculus artensis* (Montrouzier). — Nova Caledònia (Bofill) (Martorell) (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona).

Gènere **HYPSELOSTOMA** Benson, 1856

12. *Hypselostoma tubiferum* (Benson). — Índia (Aguilar-amat) (Bofill) ; Birmània (Rosals).

13. *Hypselostoma luzonicum* Moellendorf. — Illes Filipines : Illa de Luzon (Bofill).

14. *Hypselostoma quadrasi* Moellendorf. — Illes Filipines : Illa Guajan (Bofill).

Gènere **ANAUCHEN** Pilsbry, 1916

15. *Anauchen messengeri* (Bavay et Dautzenberg). — Tonquín : Phu-Thien (Aguilar-amat) (Bofill).

Gènere **BOYSIDIA** Ancey, 1881

Subgènere **Boysidia** s. s.

16. *Boysidia hunana* (Gredler). — Xina : Hunan (Museu) ; Tsat-ping-yen (Bofill).

17. *Boysidia hunana conspicua* Moellendorf. — Xina : Tsul-sing-yen (Museu).

18. *Boysidia hunana* var. — Xina : Canton (Museu).

Subgènere **Bensonella** Pilsbry, 1900

19. *Bensonella plicidens* (Benson). — Japó : Yoro (Aguilar-amat) (Bofill).

Subgènere **Paraboysidia** Pilsbry, 1917

20. *Paraboysidia boettgeri* Moellendorf. — Java : Mont Gede (Bofill).

Gènere **GYLIAUCHEN** Pilsbry, 1917

21. *Gylichen crosseii* (Morlet). — Tonquín : Phu-Thien (Aguilar-amat) (Bofill).

Gènere **FAUXULUS** Schaufuss, 1869

Subgènere **Fauxulus** s. s.

22. *Fauxulus capensis pottebergensis* (Krauss). — Africa austral. Colònia del Cap (Bofill) ; Port Elizabeth (Bofill).

Subgènere **Anisoloma** Ancey, 1901

23. *Anisoloma ponsonbyana* (Morelet). — Africa austral. Colònia del Cap : Graham-town (Bofill).

Gènere **ODONTOCYCLAS** Schlueter, 1838

24. *Odontocyclas kokeilii* (Rossmassler). — Alemanya : (Chia). Caríntia : Freistritzthal (Bofill).

Gènere **SANDAHLIA** Westerlund, 1887

25. *Sandahlia cylindrica* (Michaud). — Espanya. Província de Girona : Banyoles, Les Estunes (Museu) ; Bellmunt (Aguilar-amat) ; Besalú (Museu) ; Camprodon (Museu) (Bofill) ; Caralps (Bofill) ; Carbonills (Rosals) ; Collsacabra (Bofill) ; Girona (Aguilar-amat) (Bofill) (Chia) (Martorell) (Museu) (Rosals) ; Hostaléts de Bas (Museu) ; Lladó (Bofill) ; Llaers (Aguilar-amat) ;

Llanás (Bofill); Olot (Aguilar-amat) (Bofill) (Museu); Pla Traver (Museu); Ribes (Bofill); Ripoll (Aguilar-amat) (Bofill); Sant Aniol de Bassegoda (Bofill); Sant Feliu de Pallarols (Museu); Sant Julià de Cabrera (Museu); Vall de Ribes (Aguilar-amat) (Bofill).

Província de Barcelona: Berga (Bofill); Cardona (Bofill); Centelles (Bofill); Collsuspina (Bofill) (Museu); Gironella (Museu); Gisclareny (Museu); Gombreny (Bofill); Grau Traver de Bertí (Bofill); de Manresa a Berga (Bofill); Montesquiu (Aguilar-amat); Montgrony (Museu); Montmany (Bofill); Montserrat (Aguilar-amat) (Bofill) (Martorell) (Museu); Sant Miquel del Fai (Bofill); Sant Quirze de Besora (Aguilar-amat).

Província de Lleida: Gòsol (Museu); Tuxent (Museu).

França: La Preste, Pyrénées-Orientales (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona).

Gènere **ABIDA** Leach, 1831

26. *Abida polyodon polyodon* (Draparnaud). — França: Alais, Gard (Aguilar-amat) (Bofill); Carpentras, Vaucluse (Bofill) (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona); La Preste, Pyrénées-Orientales (Aguilar-amat).

Itàlia: Terracina (Bofill).

Espanya. Província de València: Cofrentes (Museu).

27. *Abida polyodon montserratica* (Fagot). — Espanya. Província de Barcelona: Ametlla del Vallès (Bofill); Barcelona, Parc de la Ciutadella (Museu); Berga (Bofill) (Rosals); Bertí (Bofill); Grau Traver de Bertí (Bofill); Besòs, desembocament (Bofill); Bruc (Aguilar-amat); Caldes de Montbui (Bofill); Capellades (Bofill); Cardona (Bofill); Castellar del Vallès (Bofill); Castelldefels (Bofill) (Museu); Castellcir (Museu); Centelles (Bofill) (Museu); de Centelles a Sant Miquel del Fai (Bofill); Collsuspina (Bofill) (Museu); Corbera (Bofill); Costes de Garraf (Bofill); Gombreny (Bofill); Guardiola (Museu); Igualada (Museu); Jafra (Bofill); La Llacuna (Bofill); La Puda de

Montserrat (Bofill); Llobregat, desembocament (Museu); de Manresa a Berga (Bofill); Monjos (Museu); Montesquiu (Aguilar-amat); Montjuïc (Bofill); Montmany (Bofill); Montserrat (Aguilar-amat) (Bofill) (Martorell) (Museu); Moyà (Aguilar-amat) (Museu); Olesa (Bofill); Ordal (Museu); Pallejà (Bofill); Sallent (Museu); Sant Feliu de Codines (Bofill); Sant Llorenç del Munt (Bofill); Sant Miquel del Fai (Museu); Sant Pere de Ribes (Museu); Sant Quirze de Besora (Aguilar-amat); Santa Coloma de Gramanet (Bofill) (Museu); Sarrià (Bofill) (Martorell); Sitges (Bofill); Terrassa (Bofill) (Rosals) (Museu); Vallbona (Museu); Vilamajor (Museu); Vilanova i Geltrú (Aguilar-amat) (Bofill) (Museu). Els exemplars de Montserrat són topotipus.

Província de Girona: Amer (Aguilar-amat); Arbúcies (Museu); Banyoles (Bofill) (Museu); Bassegoda (Chia); Santa Maria de Besora (Aguilar-amat); Cabrera (Museu); Camprodon (Bofill); Capçacosta (Aguilar-amat); Queralps (Bofill); Castellfollit (Museu); Collsacabra (Bofill); Girona (Bofill) (Chia) (Rosals) (Museu); Hostalets de Bas (Museu); Julià (Chia); La Escala (Chia); Lladó (Bofill); Llaers (Aguilar-amat); Olot (Aguilar-amat); (Bofill) (Museu); d'Olot a Mieres (Museu); Ribes (Bofill); Ripoll (Bofill); Sant Aniol de Bassegoda (Bofill); Sant Aniol de Finestres (Aguilar-amat); Sant Esteve de Lémana (Aguilar-amat); Sant Julià de Cabrera (Museu); Setcases (Museu); Vall de Ribes (Aguilar-amat) (Bofill); Vidrà (Aguilar-amat).

Província de Lleida: Artesa de Segre (Museu); Collfred (Museu); Erinyà (Aguilar-amat) (Museu); Espluvins (Bofill); de Gerri de la Sal a Montcortès (Museu); Gòsol (Museu); Olius (Museu); Organyà (Bofill) (Museu); Pobla de Segur (Aguilar-amat) (Museu); Ponts (Museu); Portell de Fet, del Montsec (Bofill); Sant Guim (Museu); de Tragó a Canyelles (Bofill).

Província de Tarragona: Bellmunt, avenc del Prima i avenc de la Torre (Bofill); Cabra (Aguilar-amat); Calafell (Bofill); Cardó (Bofill) (Museu); Ciurana (Bofill); Espluga de Francolí (Museu); Fontscaldetes (Aguilar-amat); Hospitalet

de l'Infant (Museu); L'Almusara, avenc de la Febró (Museu); L'Almusara (Bofill); La Mola (Museu); Mont Caro (Museu); Montroig (Museu); Montsant (Bofill) (Museu); Montsià (Bofill) (Museu); Pla de Cabra (Aguilar-amat); Roquetes (Museu); Sant Vicents de Calders (Aguilar-amat) (Bofill); Tortosa (Bofill); Vendrell (Martorell).

Província de Terol: Baceit (Aguilar-amat); Fuentespalda (Museu).

Província de Sòria: Sòria (Martorell).

Província d'Osca: Benasc (Bofill); Chiriveta la Vella (Bofill); Escalles de Sopeira (Bofill); Pont de Montanyana (Bofill); Serra de Guara (Aguilar-amat).

Província de Navarra: Leire (Museu).

28. *Abida polyodon montserratica* fma. *monsjovica* Bofill (manuscrita) figura 1. — Espanya. Província de Barcelona: Montjuïc (Aguilar-amat) (Bofill).

29. *Abida polyodon montserratica* fma. *vidali* Bofill (manuscrita) figura 3. — Espanya. Província de Lleida: Hostal Roig (Bofill).

30. *Abida polyodon ringicula* (Michaud). — Espanya. Província de Barcelona: Berga (Bofill); de Manresa a Berga (Bofill); Montserrat (Bofill) (Museu).

Província d'Osca: Sallent (Museu).

França: Villefranche-de-Lauragais, Haute-Garonne (Chia).

31. *Abida braunii* (Rossmassler). — Espanya. Província de Barcelona: Aiguafreda (Bofill); Berga (Bofill); Bertí (Bofill); Cardona (Bofill); Castelleir (Museu); Castelltersol (Rosals); Centelles (Bofill); Fígols (Museu); Gironella (Museu); Guardiola (Museu); Llobregat, desembocament (Aguilar-amat); de Manresa a Berga (Bofill); Montesquiu (Aguilar-amat); Montserrat (Aguilar-amat) (Bofill); Sallent (Museu); Sant Esteve de Lluçanès (Bofill); Sant Feliu de Codines (Bofill); Sant Miquel del Fai (Bofill); Tona (Bofill); Vilanova i Geltrú (Museu).

Província de Girona: Girona (Aguilar-amat) (Bofill) (Chia) (Rosals); Lladó (Bofill); Montagut (Museu); Olot (Bofill); Ri-

poll (Bofill); Sant Feliu de Pallarols (Museu); Taga (Rosals); Vall de Ribes (Bofill).

Província de Lleida: Anglesola (Museu); Artesa de Segre (Museu); Canyelles (Bofill); Coll de Nargó (Bofill); Collfred (Museu); Erinyà (Bofill) (Museu); Figuerola d'Orcau (Martorell); Gerri de la Sal (Bofill); de Gerri de la Sal a Montcortès (Museu); El Miracle (Aguilar-amat); Montsec d'Ager (Bofill) (Museu); Oliana (Bofill); Organyà (Bofill) (Museu); d'Organyà a la Seu d'Urgell (Bofill); Pobla de Segur (Aguilar-amat) (Bofill) (Museu); Pobleta de Bellvehi (Museu); Salgà (Museu); Tremp (Bofill); Vilanova de Meyà (Museu).

Província de Tarragona: Sant Vicents de Calders (Aguilar-amat) (Bofill).

Província de Terol: Becelit (Aguilar-amat); Fuentespalda (Museu).

Província de Sòria: Sòria (Martorell).

Província de Saragossa (Martorell).

Província d'Osca: Benasc (Bofill); de Campo a Castejón de Sos (Bofill); Càn Quinquilà de la Serra (Bofill); Plà dels Estanys (Bofill); Pont de Montanyana (Bofill); Sopeira (Aguilar-amat) (Bofill).

França: Luz, Hautes-Pyrénées (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona); Saint-Sauveur, Hautes-Pyrénées (Martorell).

32. *Abida brauniopsis* Bofill (manuscrita) figura 5. — Espanya. Província de Lleida: Gòsol (Museu).

33. *Abida partioti* (Moquin-Tandon). — Espanya. Província de Lleida: Nuals (Bofill); Portell del Montsec (Bofill).

Província d'Osca: Benasc (Bofill); Castejón de Sos (Aguilar-amat) (Bofill); de Castejón de Sos a Eriste (Bofill); Chiriveta la Vella (Bofill); El Run (Bofill); Pont de Montanyana (Bofill); de Seira a Chia (Bofill); de Sopeira a Areny (Bofill); Vall d'Aran (Bofill).

França: Hautes-Pyrénées (Chia).

34. *Abida tuxensis* (Fagot). — Espanya. Província de Lleida: La Vansa (Museu); Serra de Cadí (Bofill); Tuxent (Museu); de Tuxent a Gòsol (Museu).

35. *Abida ringens* (Michaud). — Espanya. Província de Girona: Lladó (Bofill).

Província de Lleida: Del Puig de la Canal Baridana al Coll de Tanca la Porta (Bofill); Vall d'Aran (Martorell).

Província de Terol: Ports de Beceit (Bofill).

Província de Navarra: Tudela (Museu).

França: Hautes-Pyrénées (Chia); Bagnères-de-Luchon,, Haute-Garonne (Martorell); Saint-Aventin, Haute-Garonne (Bofill); Vallée d'Aure, Hautes-Pyrénées (Bofill).

36. *Abida ringens subringens* (Fagot). — França: Eaux-Bonnes, Basses-Pyrénées (Chia).

37. *Abida baillensi* (Dupuy). — França: Bayonne, Basses-Pyrénées (Aguilar-amat) (Bofill); Eaux-Chaudes, Basses-Pyrénées (Bofill); Gavarnie, Hautes-Pyrénées (Museu).

38. *Abida affinis affinis* (Rossmassler). — França: La Preste, Pyrénées-Orientales (Bofill) (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona) (Rosals); Pyrénées-Orientales (Martorell).

39. *Abida affinis cylindrella* (Moquin-Tandon). — França: La Preste, Pyrénées-Orientales (Martorell).

40. *Abida affinis elongata* (Moquin-Tandon). — França: La Preste, Pyrénées-Orientales (Bofill).

41. *Abida affinis fresseriana* (Bofill). — Espanya. Província de Girona: Queralps (Aguilar-amat) (Bofill); Vall de Ribes (Aguilar-amat) (Bofill).

42. *Abida affinis perlonga* (Bofill). — Espanya. Província de Girona: Vall de Ribes (Bofill) (Martorell).

43. *Abida phthisica* (Bofill). — Espanya. Província de Girona: Bassegoda (Bofill); Santa Maria de Besora (Bofill); Sant Aniol de Bassegoda (Bofill); Puigsacalm (Bofill); Santa Magdalena d'Olot (Chia).

44. *Abida vergnesiana* (Charpentier). — França: Pyrénées (Bofill); Saint-Sauver, Hautes-Pyrénées (Aguilar-amat) (Bofill) (Chia).

45. *Abida pyrenaearia* (Michaud). — Espanya. Província de Lleida: Vall d'Aran (Bofill) (Martorell); Gausac (Bofill).

Província d'Osca: Pla dels Estanys (Bofill); Renclusa de la Maladetta (Aguilar-amat).

França: Bagnères-de-Luchon, Haute-Garonne (Bofill); Montpézat, Haute-Garonne (Bofill); Peire-de-Lheris, Hautes-Pyrénées (Bofill); Pyrénées (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona); Pyrénées-Orientales (Chia); Saint-Lary, Hautes-Pyrénées (Bofill).

46. *Abida pyrenaearia clausilioides* (Boubée). — França: Mauléon, Hautes-Pyrénées (Chia).

47. *Abida pyrenaearia hospiti* (Fagot). — Espanya. Província d'Osca: Hospital de Benasc (Bofill). Exemplars topotipus.

48. *Abida pyrenaearia obliterata* (Fagot). — Espanya. Província d'Osca: Peña Blanca (Bofill); Pla dels Estanys (Bofill).

49. *Abida aulusensis* (Fagot). — Espanya. Província de Lleida: Port de Salau (Bofill).

50. *Abida petrophila* (Fagot). — França: Villefranche-du-Conflent, Pyrénées-Orientales (Chia).

51. *Abida bofilli* (Fagot). — Espanya. Província de Barcelona: Cardona (Bofill); Montserrat (Aguilar-amat) (Bofill) (Chia) (Martorell) (Museu) (Rosals).

52. *Abida liliensis* (Bofill). — Espanya. Província de Barcelona: Pobla de Lillet (Bofill); de Pobla de Lillet a Castellar de N'Huc (Bofill).

53. *Abida montsiciana* (Bofill). — Espanya. Província de Lleida: Ager (Bofill); Portell del Montsec (Bofill); Sant Hoisme (Museu); Terradets (Museu) (Rosals); de Tragó a Blancafort (Bofill).

54. *Abida andorransis* (Bourguignat). — Espanya. Província de Lleida: Espluvins (Bofill); Isóbol (Bofill); Oliana (Bofill); Organyà (Bofill); d'Organyà a Font Bordonera (Bofill); d'Organyà a Santa Fe (Bofill).

55. *Abida catalonica* (Bofill). — Espanya. Província de Barcelona: Bagà (Rosals); Berga (Bofill); Gombreny (Bofill); Montgrony (Museu) (Bofill).

Província de Girona: Bellmunt (Aguilar-amat); Camprodon (Bofill); Llaers (Aguilar-amat); Olot (Chia); Pla Traver (Rosals); de Pla Traver a Sant Privat de Bas (Museu).

Província de Tarragona: Ciurana, avenc de la Febró (Rosals).

56. *Abida catalonica valida* Bofill (manuscrita) figura 2. — Espanya. Província de Barcelona: Montgrony (Bofill).

57. *Abida attenuata* (Fagot). — França: Pierre-Lisse, Aude (Chia).

58. *Abida frumentum frumentum* (Draparnaud). — França: Lyon, Rhône (Bofill); Pierre-Bénite, Rhône (Chia); Ruoms, Ardèche (Bofill); Saint-André-de-Biège, Hérault (Bofill); Toulouse, Haute-Garonne (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona).

Alemanya: Heidelberg (Martorell); Oderberg-bei-Berlin (Aguilar-amat); Schwabingen (Museu).

Itàlia: Bassano (Bofill); Liguria (Martorell); Lombardia (Bofill); Viareggio (Bofill).

Hongria: Trencsin (Bofill).

Caríntia (Bofill).

59. *Abida frumentum elongata* (Rossmassler). — Bòsnia: Miljacka (Bofill).

60. *Abida frumentum curta* (Küster). — Tirol: Ala (Bofill).

61. *Abida frumentum cylindracea* (Ziegler). — Tirol: Riva (Bofill).

62. *Abida frumentum minor* (Rossmassler). — Tirol: Carotte, Val d'Astia (Bofill).

63. *Abida frumentum pachygastra* (Ziegler). — Dalmàcia: (Martorell); Sebenico (Bofill).

64. *Abida illyrica* (Rossmassler). — Itàlia: Lombardia (Bofill) (Martorell); Lugano (Martorell).

Hongria: Méhadia (Chia).

Dalmàcia: Makarska (Bofill); Scardona (Museu).

65. *Abida apennina* (Charpentier). — Itàlia: Apeninos (Martorell); Ascoli Piceno (Chia).

66. *Abida secale secale* (Draparnaud). — Anglaterra: Somerset (Museu); Sussex (Bofill).

França: Euzet-les-Bains, Gard (Bofill); Gorges de l'Hérault (Bofill); Ligny-en-Barrois, Meuse (Bofill); Lyon, Rhône (Bofill); Mont Ceinder (Chia); Pompignan, Hérault (Bofill); Ruoms, Ardèche (Bofill); Saint-André-de-Biège, Hérault (Bofill); Toul, Lorraine (Bofill); Toulon, Var (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona).

Alamanya: Weltenburg (Museu).

Austria: Fischau (Museu).

Suïssa: Brüning (Bofill); Meyringen (Bofill); Zürich (Bofill).

Espanya. Província de Santander: Santander (Museu).

Província d'Osca: Benasc (Bofill); Hospital de Benasc (Bofill); de Serra Negra a Vallhiberna (Museu); Vallhiberna (Bofill).

Província de Girona: Taga (Rosals).

Província de Barcelona: Berga (Rosals).

Província de Tarragona: Cardó (Bofill) (Museu); Hospitalet de l'Infant (Museu); L'Almusara (Bofill); La Cènia (Museu); La Mola (Museu); Montsià (Bofill); Tivisa (Rosals).

67. *Abida secale secalina* (Locard). — França: Jura (Reial Acadèmia de Ciències de Barcelona).

68. *Abida secale boileausiana* (Charpentier). — França: Cabrières, Hérault (Bofill); Foix, Ariège (Bofill); Roquefort, Ariège (Bofill); Toulouse, Haute-Garonne (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona).

69. *Abida cadica* (Fagot). — Espanya. Província de Lleida: Coll de Tanca la Porta (Bofill); del Coll de Tanca la Porta al Puig de la Canal Baridana (Bofill); Puig de la Canal Barinada (Bofill). Els exemplars del Puig de la Canal Baridana són adelfotipus.

70. *Abida variabilis* (Draparnaud). — França: Carpentras, Vaucluse (Bofill); Dauphiné (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona); Euzet-les-Bains, Gard (Bofill); Grenoble, Isère (Bofill); Isère (Chia); Lourdes, Hautes-Pyrénées (Bofill); Saint-Just, Gard (Bofill); Saint-Mamert, Gard (Bofill).

Itàlia: Castelarcuato (Martorell); Portomaurizio (Bofill).
Espanya. Província de Girona: Bellmunt (Aguilar-amat);
Pla Traver (Aguilar-amat).

71. *Abida variabilis minor* (Moquin-Tandon). — Espanya.
Província de Tarragona: Mont Cai (Museu).

72. *Abida variabilis ovulina* (Locard). — França: Moutière,
Basses-Alpes (Chia).

73. *Abida variabilis polita* (Risso). — França: Nice, Al-
pes-Maritimes (Aguilar-amat) (Bofill).

74. *Abida variabilis sabaudina* (Bourguignat). — França:
Dauphiné (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona).

Gènere **GRANOPUPA** Boettger, 1889

75. *Granopupa granum* (Draparnaud). — Espanya. Pro-
víncia de Ciudad Real: Pozuelo de Calatrava (Museu).

Província d'Alacant: Castalla (Museu).

Província de València: Xeresa (Museu); Liria (Bofill).

Província de Saragossa: Saragossa (Rosals).

Província de Tarragona: Calafell (Bofill); Montsià (Bofill);
Pla de Cabra (Aguilar-amat); Sant Vicents de Calders (Aguilar-
amat) (Bofill); Tortosa (Bofill); Vendrell (Martorell).

Província de Barcelona: Aiguafreda (Bofill); Barcelona
(Martorell); Bertí (Bofill); Besòs, desembocament (Bofill);
Calella (Martorell); Castellbell (Bofill); Centelles (Bofill); Cos-
tes de Garraf (Bofill) (Museu); Mont Carmel (Bofill); Montjuïc
(Aguilar-amat) (Bofill); Montserrat (Bofill) (Museu); Papiol
(Bofill); Sallent (Museu); Sant Miquel del Fai (Bofill); Santa
Coloma de Gramanet (Bofill); Sarrià (Bofill); Teyà (Bofill);
Vilanova i Geltrú (Aguilar-amat) (Bofill).

Província de Girona: Girona (Bofill) (Museu) (Rosals);
Lladó (Bofill); Montagut (Bofill); Montfullà (Chia); Olot (Chia);
Palau (Chia) (Museu).

Província de Lleida: Artesa de Segre (Museu).

Província de Navarra: Tudela (Museu).

Illes Balears. Mallorca : Bellver (Museu) ; Mallorca (Aguilar-amat) ; Menorca : Mahó (Bofill) ; Cabrera (Museu) ; Formentera : La Sabina (Museu).

França : Cabrières, Hérault (Bofill) ; Roquefort, Ariège (Bofill) ; Niolon, Bouches-du-Rhône (Bofill) ; Rians, Var (Reial Acadèmia de Ciències de Barcelona) ; Saint-André-de-Biège, Hérault (Bofill).

76. *Granopupa philippii* (Cantraine). — Itàlia : Pisa (Bofill) (Martorell).

Dalmàcia : Cattaro (Bofill) ; Morigno (Museu).

Grècia : Chalkis (Museu) ; Salamina (Chia).

77. *Granopupa rhodia* (Roth). — Dalmàcia : Cattaro (Bofill) ; illa Lassin (Museu).

Grècia : Beòcia (Chia).

78. *Granopupa michaudi* (Terver). — Nord d'Àfrica. Argèlia : Bugia (Martorell) ; Chabet-el-Akra (Bofill) ; Palestro (Aguilar-amat) (Bofill).

79. *Granopupa rupestris* (Philippi). — Sicília : Mont Cuccio (Chia) ; Palerm (Bofill).

Àfrica del Nord : Argèlia (Martorell).

80. *Granopupa scalaris* (Benoit). — Sicília : Palerm (Bofill).

Gènere **CHONDRINA** Reichenbach, 1828

Subgènere **Chondrina** s. s.

81. *Chondrina megacheilos megacheilos* (Cristofori et Jan). — Itàlia : Itàlia septentrional (Rosals) ; Val Sassina (Chia).

Tirol : Mont Baldo (Bofill) ; Riva (Aguilar-amat) (Chia) ; Torbole (Bofill).

82. *Chondrina megacheilos tricolor* (Villa). — Itàlia : Lombardia (Bofill) ; (Martorell) ; San Pellegrino (Bofill).

83. *Chondrina megacheilos galloprovincialis* Margier. — França : Beauvezet, Basses-Alpes (Aguilar-amat) (Bofill). Els exemplars de la col·lecció Bofill són adelfotipus.

84. *Chondrina avenacea avenacea* (Bruguière). — Espanya.
Província de Tarragona: Cabra (Aguilar-amat); Falset (Aguilar-amat) (Bofill); La Mola (Museu); Mont Caro (Bofill) (Museu).

Província de Lleida: Sant Guim (Bofill) (Museu).

Província de Barcelona: Capellades (Bofill) (Museu); Gresolet (Museu); Igualada (Museu); La Puda de Montserrat (Aguilar-amat) (Bofill); Montcau (Bofill); Vallbona (Museu).

Província de Girona: Castellfullit (Museu); Figueres (Chia, Girona (Aguilar-amat) (Bofill) (Chia) (Museu); Ripoll (Bofill).

Província de Saragossa: Monestir de Piedra (Aguilar-amat) (Bofill).

Província d'Oscà: Utrilles (Museu).

Província de Burgos: Espinosa (Museu).

Província de Santander: Potes (Rosals); Port de Palombera (Museu).

Província de Viscaia: Penya Gorbea (Museu).

França: Bourg d'Oisans, Isère (Aguilar-amat) (Chia); Chambéry, Savoie (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona); Euzet-les-Bains, Gard (Bofill); Foix, Ariège (Bofill); Héas, Hautes-Pyrénées (Museu); Lourdes, Hautes-Pyrénées (Bofill); Montferrand, Aude (Bofill); Montpézat, Haute-Garonne (Bofill); Pompignan, Hérault (Bofill); Pont-du-Gard, Gard (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona); Roquefort, Ariège (Bofill); Ruoms, Ardèche (Bofill); Saint-Just, Gard (Bofill); Saint-Mamert, Gard (Bofill).

Itàlia: Abruzzi (Martorell); Palestrina (Bofill).

Suïssa: Interlaken (Bofill); Meyringen (Bofill); Weisenburg (Aguilar-amat) (Bofill).

Croàcia: Bakar (Museu).

Alemanya: Beilngries (Museu).

Hongria: Trencsin (Bofill).

Caríntia: Tarvis (Bofill).

Polònia: Bolechowice (Museu).

Grècia: Monte Delphi (Chia).

85. *Chondrina avenacea hordeum* (Studer). — Tirol: Hall (Bofill).

86. *Chondrina avenacea duplicata* (Küster). — Espanya. Província de Lleida: Vall d'Aran (Bofill).

87. *Chondrina avenacea subcornea* Bofill (manuscrita) figura 6. — França: Montferrand, Aude (Bofill).

88. *Chondrina avenacea transiens* (Clessin). — Tirol: Bozen (Bofill).

89. *Chondrina avenacea farinesi* (Des Moulins). — Espanya. Província de Barcelona: Berga (Bofill); Besós, desembocament (Museu); Bruc (Chia); Fígols (Bofill) (Museu); Gresolet (Museu); Montgrony (Museu); Santuari de Queralt (Bofill); Terrassa (Rosals).

Província de Girona: Amer (Bofill); d'Amer a Sant Esteve de Llémana (Aguilar-amat); Bassegoda (Chia); Camprodon (Bofill) (Museu); Queralps (Bofill); Darnius (Bofill); Figueras Martorell); Girona (Aguilar-amat) (Bofill) (Chia) (Martorell) (Museu); Lladó (Bofill); Olot (Aguilar-amat); Ripoll (Bofill). Sagaró (Bofill); Sant Aniol de Bassegoda (Bofill); Sant Privat de Bas (Museu); Torroella de Montgrí (Chia); Vall de Ribes (Aguilar-amat) (Bofill).

Província de Lleida: Espluvins (Bofill); de Gòsol a Aspà (Museu); La Vansa (Museu); Oliana (Bofill); Organyà (Bofill).

Província d'Osca: Bastaràs (Aguilar-amat) (Bofill) (Museu); Campo (Bofill); El Grado (Bofill); El Run (Aguilar-amat) (Bofill); Jànoves (Museu); Sallert (Museu).

Província de Navarra: Serra de Leire (Museu).

França: Esquieris, Haute-Garonne (Martorell); Gavarnie, Hautes-Pyrénées (Museu); de Pierrefite a Luz, Hautes-Pyrénées (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona); vallée de la Lozère, Tarn (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona).

90. *Chondrina avenacea farinesi* fma. *microdon* (Westerlund). — Espanya. Província de Barcelona: Cardona (Bofill); de Manresa a Berga (Bofill); Montserrat (Aguilar-amat) (Bofill)

(Chia) (Martorell) Museu); Pobla de Lillet (Bofill); Sant Esteve de Castellar (Bofill); Sant Llorenç del Munt (Bofill).

Província de Girona: Bassegoda (Chia); Girona (Museu); Ribes (Aguilar-amat) (Bofill); Vall de Ribes (Aguilar-amat) (Bofill).

Província de Lleida: D'Organyà a Santa Fe (Bofill).

91. *Chondrina avenacea farinesi* fma. *biplicata* (Bourguignat). — Espanya. Província de Lleida: Espluvins (Bofill); Gòsol (Museu); La Garanta (Bofill); d'Organyà a Santa Fe (Bofill).

92. *Chondrina avenacea farinesi* fma. *ignota* (Fagot). — França: Fort d'Urdos, Basses-Pyrénées (Bofill). Exemplars adelfotipus.

93. *Chondrina avenacea farinesi* fma. *massotiana* (Bourguignat). — Espanya. Província de Lleida: Camarasa (Bofill); (Museu); de Gòsol a Tuxent (Museu); Isòbol (Bofill); Organyà (Bofill); d'Organyà a la Font Bordonera (Bofill); d'Organyà a Santa Fe (Bofill); d'Organyà a la Seu d'Urgell (Bofill). Un dels exemplars d'Organyà és iconotipus.

94. *Chondrina avenacea farinesi* fma. *penchinatiana* (Bourguignat). — Espanya. Província de Lleida: Capdella (Museu); Collegats (Aguilar-amat) (Bofill); Erinyà (Aguilar-amat) (Museu); Gerri de la Sal (Bofill); de Gerri de la Sal a Montcortès (Museu); Organyà (Bofill); d'Organyà a Santa Fe (Bofill); Peramea (Museu); Pobla de Segur (Aguilar-amat) (Museu); Sacós (Aguilar-amat).

Província de Barcelona: Bruc (Aguilar-amat) (Rosals).

Província de Girona: Bassegoda (Chia); Gerona (Chia).

Província de Navarra: Serra de Leire (Museu). Un dels exemplars d'Organyà, de la col·lecció Bofill, és iconotipus.

95. *Chondrina avenacea farinesi* fma. *sexplicata* (Bofill). — Espanya. Província de Lleida: Erinyà (Bofill); Fígols (Bofill); Figuerola d'Orcau (Bofill) (Chia); Montmagastre (Museu); Organyà (Bofill); d'Organyà a la Font Bordonera (Bofill); Ortoneda (Museu); Pobla de Segur (Aguilar-amat) (Bofill) (Museu);

Pobleta de Bellvehi (Museu); Tremp (Aguilar-amat) (Bofill) (Martorell).

Província d'Osca: Pont de Montanyana (Bofill); Sopeira (Bofill). Uns dels exemplars de Sopeira és tipus de la forma *sexplicata* Bofill i un dels d'Organyà és iconotipus.

96. *Chondrina avenacea pulchella* (Bofill). — Espanya. Província de Lleida: Alentorn (Museu); Hostal Roig del Montsec (Bofill); Montsec d'Ager (Aguilar-amat) (Bofill); Palanca de Blancafort (Bofill); Pas de Terradets (Rosals); Portell del Noguera Ribagorçana (Bofill); Portell de Fet (Bofill); Salgà (Museu); Sot de Fet (Bofill); Sot de Pinyana (Bofill); de Tragó a Canyelles (Bofill); Santa Maria de Meyà (Bofill); vall d'Iret (Bofill); Vilanova de Meyà (Museu).

Província d'Osca: Càn Quinquilà de la Serra (Bofill); Chiriveta la Vella (Bofill); Pont de Montanyana (Bofill). Un dels exemplars de Càn Quinquilà de la Serra és iconotipus.

97. *Chondrina avenacea jumillensis* (Pfeiffer). — Espanya. Província de Múrcia: Jumilla (Martorell). Exemplars topotipus.

Província d'Alacant: Aitana (Museu); Castalla (Museu); cova de Bemarbex (Chia); Maymó (Museu); Oriola (Museu); Serra de Biar (Museu).

Província de València: Alcira, La Murtra (Museu); cim de Valldigna (Museu); Xàtiva (Museu).

Província de Castelló de la Plana: Bejis (Bofill); Fredes (Museu); Oropesa (Museu); Sagunt (Museu); Vilahermosa del Riu (Museu).

Província de Terol: Penyarroya (Museu); Ports de Beceit (Aguilar-amat) (Bofill).

Província de Tarragona: Alfara (Museu); Amposta (Bofill); Carrelares (Museu); Faiset (Aguilar-amat) (Bofill); Hospital de l'Infant (Museu); La Cènia (Museu); La Mola (Aguilar-amat) (Bofill) (Museu); La Pietat (Aguilar-amat) (Bofill) (Museu); de Mas de Barberans a La Cènia (Museu); Mont Caro (Museu); Montroig (Museu); Montsant (Bofill); Montsià (Bofill) (Museu);

Roquetes (Museu); Salomó, Cova Fonda (Bofill); Tortosa (Aguilar-amat) (Bofill); Vendrell (Bofill).

Província de Barcelona: Castelldefels (Museu); Corbera (Bofill); Garraf (Aguilar-amat) (Bofill) (Museu); Jafra (Bofill); Ordal (Museu); Pallejà (Bofill); Papiol (Bofill); Sant Miquel d'Olèrdola (Bofill); Sant Pere de Ribes (Bofill); Sitges (Bofill); Vilanova i Geltrú (Aguilar-amat) (Chia).

Província de Lleida: Espluvins (Bofill); Oliana (Bofill); Organyà (Bofill); d'Organyà a la Font Bordonera (Bofill); de Organyà a Santa Fe (Bofill); d'Organyà a la Seu d'Urgell (Bofill); Un dels exemplars d'Espluvins és iconotipus.

Província d'Osca: Sallent (Aguilar-amat) (Bofill). Exemplars adelfotipus de *Pupa longini* Fagot.

98. *Chondrina avenacea kobelti* (Westerlund). — Espanya. Província de Santander: Potes (Rosals).

Província d'Oviedo: Covadonga (Bofill); Naranjo de Bulnes (Museu); Pics d'Europa, canal de Camburero (Museu); Pics d'Europa, Los Urrieles (Museu).

99. *Chondrina avenacea speluncae* (Bourguignat). — França: Eaux-Chaudes, le Hourat, Basses-Pyrénées (Bofill).

100. *Chondrina bergomensis* (Charpentier). — Itàlia: Bergamo (Chia).

101. *Chondrina spelta* (Berk). — Dalmàcia: Cattaro (Bofill) (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona); Clissa (Bofill) (Museu); Ragusa (Chia).

102. *Chondrina spelta ventilatoris* (Parreys). — Dalmàcia: Clissa (Chia).

103. *Chondrina bigorriensis bigorriensis* (Charpentier). — França: Arudy, Basses-Pyrénées (Bofill); Bagnères-de-Bigorre, Hautes-Pyrénées (Bofill); Barèges, Hautes-Pyrénées (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona); Barousse, Basses-Pyrénées (Bofill); Cauterets, Hautes-Pyrénées (Bofill); Eaux-Chaudes, Basses-Pyrénées (Bofill); Foix, Ariège (Bofill); Fort d'Urdo, Basses-Pyrénées (Chia); Lourdes, Hautes-Pyrénées (Bofill); Mauléon, Basses-Pyrénées (Aguilar-amat); Riouma-

jou, Hautes-Pyrénées (Bofill); Saint-Aventin, Haute-Garonne (Bofill); Saint-Béat, Haute-Garonne (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona); Tarascon-les-Bains, Ariège (Chia).

Espanya. Província de Lleida: Vall d'Aran, riu Jueu (Rosals); Vilamós (Bofill).

104. *Chondrina bigorriensis moquiniana* (Kobelt). — França: Gavarnie, Hautes-Pyrénées (Aguilar-Amat) (Chia); Fort d'Urdos, Basses-Pyrénées (Chia).

105. *Chondrina bigorriensis tenuimarginata* (Des Moulins). Espanya. Província d'Osca: Aigüetes d'Astós (Bofill); Benasc (Aguilar-amat) (Bofill) (Chia); de Benasc a els Banys (Aguilar-amat); de Benasc a Campalet (Bofill); de Benasc a Eriste (Bofill); de Benasc a l'Hospital (Bofill); de Benasc a La Renclusa (Aguilar-amat); Boltanya (Museu); Campo (Aguilar-amat); de Campo a Venta d'Abi (Bofill); Canfranc (Bofill); Castanesa (Aguilar-amat) (Bofill); Castejón de Sos (Bofill); de Castejón de Sos a Eriste (Bofill); de Castejón de Sos a Venta d'Abi (Chia); El Run (Aguilar-amat) (Bofill); Graus (Museu); Hospital de Benasc (Bofill); Las Herrerias (Bofill); Pla dels Estanys (Aguilar-amat); Pobla de Roda (Bofill); Pont d'Argoné (Museu); Pont de Neu d'Astós (Bofill); Renclusa de la Maladetta (Aguilar-amat) de Sahún a El Run (Museu); Salt del Caball (Bofill) (Museu); Sant Viril (Museu); Seira (Aguilar-amat) (Bofill); de Seira a Chia (Bofill); Serra de Guara (Aguilar-amat); Sopeira (Aguilar-amat) (Bofill); Vall de Hecho (Museu); Vall d'Ordesa (Museu); Vallhiberna (Bofill) (Museu); de Vallhiberna a Astós (Bofill); de Vallhiberna a Serra Negra (Museu).

Província de Navarra: Serra de Leire (Museu).

Província de Burgos: Termes (Martorell).

Província de Sòria: Sòria (Martorell).

Província de Lleida: Erinyà (Museu); Nuals (Bofill); Organyà (Bofill); Pobla de Segur (Aguilar-amat); Potss (Bofill); Pont de Suert (Bofill); Senet (Bofill).

Província de Barcelona: Berga (Bofill) (Rosals); Bertí (Bofill); (Museu); Bruc (Aguilar-amat) (Rosals); Cabrera

(Museu); Caldes de Montbui (Bofill) (Museu); Cardona (Bofill); Castellar de N'Huc (Bofill); Centelles (Bofill); de Centelles a Aiguafreda (Bofill); Fígols (Aguilar-amat) (Museu); Gallifa (Bofill); Guardiola (Bofill); de Manresa a Berga (Bofill); Montesquíu (Aguilar-amat); Montmany (Bofill); Montgrony (Bofill); (Museu); Montserrat (Aguilar-amat) (Bofill) (Museu); Moyà (Aguilar-amat); Mura (Bofill); Pobla de Lillet (Bofill); Sant Esteve de Castellar (Bofill); Sant Feliu de Codines (Bofill); Sant Llorenç del Munt (Bofill); Sant Martí de Centelles (Museu); Sant Miquel del Fai (Aguilar-amat) (Bofill) (Rosals); Sant Quirze de Besora (Museu); Santa Maria de Besora (Aguilar-amat); Santuari de Queralt (Bofill); Terrassa (Rosals).

Província de Girona: d'Arbúcies a Sant Hilari Sacalm (Museu); Bellmunt (Aguilar-amat); Camprodon (Aguilar-amat) (Bofill) (Chia) (Martorell) (Museu); Capsacosta (Aguilar-amat) (Bofill); Queralps (Bofill); El Pasteral (Museu); La Farga de Bebié (Aguilar-amat); Girona (Rosals) (Museu); Llaers (Aguilar-amat); Olot (Chia); de Pla Traver a Sant Privat de Bas (Museu); Puigsacalm (Bofill); Ripoll (Aguilar-amat) (Bofill); Sant Aniol de Bassegoda (Bofill); Santa Magdalena d'Olot (Chia); Santa Pau (Bofill); Vall de Ribes (Aguilar-amat) (Bofill) (Museu); Vidrà (Aguilar-amat).

Itàlia: Lugano (Martorell).

106. *Chondrina bigorriensis tenuimarginata* fma. *flaccida* Bofill (manuscrita) figura 8. — Espanya. Província d'Osca: Castejón de Sos (Bofill); Pont de Neu d'Astós (Bofill).

107. *Chondrina bigorriensis tenuimarginata* fma. *macrochilus* Bofill (manuscrita) figura 9. — Espanya. Província de Tarragona: Hospitalet de l'Infant (Bofill).

108. *Chondrina bigorriensis microchilus* (Bofill). — Espanya. Província de Lleida: Blancafort (Bofill); Montsec d'Ager (Bofill) (Museu); Grahuet (Bofill); Portell de Fet (Bofill); Portell del Noguera Ribagorçana (Bofill); Sot de Fet (Bofill); de Tragó a Canyelles (Bofill).

Província d'Osca: Càn Quinquilà de la Serra (Bofill).

109. *Chondrina gigantea* (Moquin-Tandon). — Espanya. Província d'Osca: Vall d'Ordesa (Museu).

França: Gavarnie, Hautes-Pyrénées (Museu).

110. *Chondrina aragonica* (Fagot). — Espanya. Província d'Osca: Aigüetes d'Astós (Bofill); d'Aigüetes d'Astós als Banys de Benasc (Aguilar-amat); Banys de Benasc (Museu); del Pla del Campiamento a l'Hospital de Benasc (Bofill); Pont de Montanyana (Bofill); Pobla de Roda (Bofill); de Pont de Neu a Vallhiberna (Bofill); Pont de Neu d'Astós (Bofill); Salt del Caball (Bofill); Seira (Chia); Sopeira (Aguilar-amat) (Bofill); Vallhiberna (Bofill) (Chia) (Museu). Els exemplars de Pont de Neu són topotipus i els del Salt del Caball són adelfotipus de *Pupa saltus* Fagot.

Província de Lleida: Pont de Suert (Bofill).

111. *Chondrina dertosensis* (Bofill). — Espanya. Província de Tarragona: Amposta (Bofill); Bellmunt, avenc den Prima (Bofill); Cardó (Bofill) (Museu); Montsant (Aguilar-amat) (Bofill) (Museu); Montsià (Aguilar-amat) (Bofill) (Museu). Els exemplars de Cardó són topotipus.

Província de València: Alcira, La Murtra (Museu); Tous (Museu).

112. *Chondrina dertosensis farta* Bofill (manuscrita) figura 4. Espanya. Província d'Alacant: Hifac (Bofill).

113. *Chondrina arigonis* (Rossmäessler). — Espanya. Província d'Alacant: Alcoi (Museu); Barga (Museu); Biar (Museu); de Callosa a Polop (Museu); Hifac (Museu); Xeresa (Museu); Mascarat (Museu); Mondúber (Museu); Montgó (Museu); Puig Campana (Museu).

Província de València: Cap Cullera (Museu); València (Martorell).

114. *Chondrina lusitanica* (Pfeiffer). — Portugal: Coimbra (Martorell).

115. *Chondrina lusitanica vasconica* (Kobelt); — Espanya: Província de Santander: Potes (Rosals); Port de Palombera (Museu).

116. *Chondrina ordunensis* Pilsbry. — Espanya. Província de Santander: Potes (Rosals).

117. *Chondrina calpica* (Westerlund). — Espanya. Província de Càdiz: El Berrueco (Museu); Gibraltar (Chia); Grazalema (Museu); Serra Blanquilla (Museu); Villaluenga (Museu).

Província de Màlaga: Gobantes (Museu).

Província de Sevilla: Dos Hermanas (Museu).

Nord d'Àfrica: Marroc (Bofill).

118. *Chondrina tingitana* (Koberl). — Nord d'Àfrica: Tetuan (Aguilar-amat) (Bofill) (Chia).

Subgènere *Solatopupa* Pilsbry, 1917

119. *Solatopupa similis* (Bruguère). — França: Arles-sur-Tech, Pyrénées-Orientales (Aguilar-amat); Aujarques, Gard (Bofill); Bédarieux, Hérault (Bofill); Brignoles, Var (Bofill); Boulou, Pyrénées-Orientales (Chia); Cabrières, Hérault (Bofill); Cannes, Alpes-Maritimes (Aguilar-amat); Èuzet-les-Bains, Gard (Bofill); Gorges de l'Hérault (Bofill); Mont Peyroux, Hérault (Bofill); Nîmes, Gard (Rosals); Montcenis, Saone-et-Loire (Martorell); Niolon, Bouches-du-Rhône (Bofill); Ruoms, Ardèche (Bofill); Saint-André-de-Biège, Hérault (Bofill); Saint-Just, Gard (Bofill); Salernes, Var (Bofill); Salces, Pyrénées-Orientales (Aguilar-amat); Thuir, Pyrénées-Orientales (Bofill); Toulon, Var (Bofill); Vaucluse (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona).

Còrsega: Saint-Florent (Bofill).

Itàlia: Barghecchia (Bofill); Castel Gandolfo (Bofill); Gènova (Aguilar-amat) (Bofill) (Rosals); Ligúria (Bofill); Porto Maurizio (Bofill); Susa (Bofill).

Espanya. Província de Girona: Ampúries (Bofill) (Museu); Baix Empordà (Chia); Darnius (Bofill); Figueres (Martorell); Fonteta (Museu); L'Èscala (Aguilar-amat) (Museu); de La Èscala a Torroella de Montgrí (Chia); Torroella de Montgrí (Rosals).

120. *Solatopupa similis monterosatoi* Bofill (manuscrita) figura 7. — Itàlia: Castel Gandolfo, Massa Carrara (Bofill).
121. *Solatopupa pallida amicta* (Parrey). — Itàlia: Gènova (Martorell); Ligúria (Martorell); Portofino (Chia); Spezia (Bofill) (Martorell).
122. *Solatopupa thieuxi* (Locard). — França: Correns, Var (Aguilar-amat) (Bofill). Exemplars topotipus.
123. *Solatopupa psarolena* (Bourguignat). — Itàlia: Piemonte (Bofill).

Subfamília dels **Vertigininae**

Gènere **VERTIGO** Müller, 1774

Subgènere **Vertigo** s. s.

124. *Vertigo ovata* Say. — Amèrica del Nord. Estats Units: North Illinois (Bofill); Ohio (Bofill).
125. *Vertigo bollesiana* (Morse). — Amèrica del Nord. Estats Units.: Alabama (Bofill).
126. *Vertigo californica* (Rowell). — Amèrica del Nord. Estats Units: Califòrnia (Chia); Sant Francisco de Califòrnia (Bofill).
127. *Vertigo rowelli* (Newcombe). — Amèrica del Nord. Estats Units: Alameda, Califòrnia (Bofill).
128. *Vertigo pusilla* Müller. — França: Saint-Saulge, Nièvre (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona).
Alemanya: Frankfurt a M. (Martorell); Tegel bei Berlin (Chia).
Holanda: Rhoon (Bofill).
Hongria: Trencsin (Bofill).
Suècia (Bofill).
129. *Vertigo antivertigo* (Draparnaud). — Espanya. Província de Barcelona: Barcelona (Martorell); Besòs, desembocament (Bofill); Montseny (Bofill).
Província de Girona: Pirineus (Martorell).

Província de Tarragona: Montroig (Bofill); fòsil del sici-liense.

Andorra: Les Escaldes (Bofill).

França: Amélie-les-Bains, Pyrénées-Orientales (Martorell); Saint-André-de-Biège, Hérault (Bofill).

Holanda: Rhoon (Bofill).

Alemanya: Schwabingen (Museu); Tegel bei Berlin (Bofill).

Suècia: Ronneby (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona).

Moldàvia: Brostenii, Càrpats (Bofill).

130. *Vertigo lilljobergi* (Weserlund). — Suècia: Ronneby (Bofill).

131. *Vertigo substriata* Jeffreys. — Alemanya: Tegel bei Berlin (Chia).

132. *Vertigo substriata sextana* Gredler. — Tirol: Sexten (Bofill). Exemplars topotipus.

133. *Vertigo pygmaea* (Draparnaud). — Espanya. Província de Barcelona: Besòs, desembocament (Bofill) (Martorell); Sant Genís d'Horta (Martorell).

Província de Girona: Girona (Museu); Gualba (Aguilar-amàt); La Pinya (Chia); Palau Sacosta (Chia).

Província de Tarragona: Vendrell (Martorell).

Província de Terol: Beceit, a la turba (Museu).

Balears. Mallorca: Artà (Museu).

Andorra: Les Escaldes (Bofill).

França: Altkirch, Alsace (Bofill); Ligny-en-Barrois, Meuse (Bofill); Lyon, Rhône (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona); Saint-André-de-Biège, Hérault (Bofill); Toulouse, Haute-Garonne (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona).

Anglaterra: Somersetshire (Bofill).

Itàlia: Montecchio (Martorell).

Holanda: Rhoon (Bofill).

Alemanya: Sajònia (Martorell).

Moldàvia: Brostenii, Càrpats (Bofill).

Croàcia (Martorell).

134. *Vertigo moulinsiana* Dupuy. — Espanya. Província de Barcelona: Besòs, desembocament (Bofill) (Martorell).
 Província de Lleida: de Tuxent a La Vansa (Museu).
 França: Châtillon, Jura (Chia) (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona).
 Itàlia: Castelgoffredo (Martorell).
 Irlanda: Carlow (Bofill).
 Alemanya: Frankfurt a M. (Martorell).
135. *Vertigo arctica* (Wallenberg). — Alemanya: Tegel bei Berlin (Chia).
 Suecia: Ronneby (Bofill); Teuhualt (Bofill).
136. *Vertigo ronnebyensis* (Westerlund). — Alemanya: Tegel bei Berlin (Bofill) (Chia).
137. *Vertigo alpestris* Alder. — Suècia (Bofill) (Martorell).
138. *Vertigo genesii* (Gredler). — Suècia; Asterlund (Bofill).

Subgènere **Vertilla** Moquin-Tandon, 1855

139. *Vertilla augustior* Jeffreys. — Espanya. Província de Girona: La Pinya (Chia).
 França: Monteaux, Vaucluse, quaternari (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona); Saint-André-de-Bièze, Hérault (Bofill).
 Itàlia: Mantovana (Martorell).
 Tirol: Ala (Chia); Edoles (Bofill) (Martorell).
 Suècia: Ronneby (Bofill).

Gènere **STAURODON** Lowe, 1852

140. *Staurodon saxicola* (Lowe). — Madera (Martorell).
 141. *Staurodon saxicola seminulum* (Lowe). — Madera (Martorell).

Gènere **NESOPUPA** Pilsbry, 1900

142. *Nesopupa ventricosa* (H. Adams). — Illa Maurici (Bofill).

143. *Nesopupa wesleyana* (Ancey). — Illes Hawai: Tantalus Mount (Museu).

144. *Nesopupa pleurophora* (Shuttleworth). — Tahiti (Bofill).

Gènere **COSTIGO** Boettger, 1891

145. *Costigo borbonica* (H. Adams). — Illa Reunion (Rosals).

Gènere **PRONESOPUPA** Iredale, 1913

146. *Pronesopupa acanthinula* (Ancey). — Illes Hawai, Maui (Bofill).

Gènere **PUPISOMA** Stoliczka, 1873

147. *Pupisoma lignicola* (Stoliczka). — Birmània: Moulmein (Bofill).

148. *Pupisoma philippinarum* Moellendorf. — Illes Filipines: Luzón, Manila (Aguilar-amat) (Bofill).

Gènere **CYLINDROVERTILLA** Boettger, 1881

149. *Cylindrovertilla kingi* (Cox). — Austràlia: Burleigh Head (Bofill).

Gènere **TRUNCATELLINA** Lowe, 1852

150. *Truncatellina cylindrica* (Férussac). — Espanya. Província de Barcelona: Besòs, desembocament (Bofill); Castelcir (Museu); Montjuïc (Bofill); Montserrat (Bofill); Sarrià (Bofill); Gualba (Aguilar-amat).

Província de Girona: Al-luvions de la riera de Juneda (Chia); Girona (Bofill) (Chia) (Museu); Olot (Museu) (Rosals); Palau Sacosta (Chia).

Balears. Mallorca: Bellver (Museu).

Província de Sòria: Sòria (Martorell).

França: Al-luvions del Garona (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona); Saint-André-de-Biège, Hérault (Bofill).

- Alemanya: Frankfurt a. M. (Martorell); Munich (Museu).
 151. *Truncatellina rivierana strobili* (Gredler). — França: Alais, Gard (Chia).
 152. *Truncatellina costulata* (Nilsson). — Alemanya: Berlín (Bofill); Kosen (Chia).
 153. *Truncatellina costulata allogyra* (Westerlund). — Alemanya: Alt Geltow (Bofill) (Chia) (Rosals). Són exemplars topotipus.
 154. *Truncatellina claustralis opisthodon* (Reinhardt). — Hongria: Mt. Domoglet (Chia).
 155. *Truncatellina monodon striata* (Gredler). — Tirol: Hall (Bofill).
 156. *Truncatellina iota* (Melville et Ponsonby). — Africa austral. Colònia del Cap: Cradock (Bofill).

Subfamília dels Pupilinae

Gènere COLUMELLA Westerlund, 1878

157. *Columella edentula* (Draparnaud). — Espanya. Província de Girona: Bellmunt, Font Vidranesa (Aguilar-amat).
 França: Châtillon, Jura (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona); Villefranche-de-Lauragais, Haute-Garonne (Chia); Corbaux (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona).
 Suïssa: Giesbach (Rosals).
 Alemanya: Kleine Schneegrübe (Bofill); Lanke (Chia); Munich (Museu).
 Caríntia (Martorell).
 Dinamarca: Dronninggaard (Bofill).

Gènere PUPOIDES Pfeiffer, 1854

158. *Pupoides marginatus* (Say). — Antilles: Cuba (Bofill) (Martorell).
 Amèrica del Nord. Estats Units.: Bethlehem (Bofill); Cincinnati (Chia); Indiana (Rosals); Lee County, Texas (Bofill); Ohio (Bofill); Sedalia (Bofill); Wetumka (Chia).

159. *Pupoides marginatus nitidulus* (Pfeiffer). — Antilles : Cuba (Bofill).

160. *Pupoides paredesii limensis* (Philippi). — Perú : Lima (Martorell).

161. *Pupoides tutulus* (Reeve). — Ceylan (Bofill) (Martorell).

Gènere **PUPILLA** Leach, 1831

162. *Pupilla muscorum* (Linneo). — Espanya. Província de Barcelona : Besós, desembocament (Bofill) (Chia) (Martorell) ; Montserrat (Bofill) ; Prat del Llobregat (Rosals) ; Santuari de Cabrera (Museu) ; Tagamanent (Bofill).

Província de Girona : Bassegoda (Bofill) ; Lladó (Bofill) (Martorell) ; Olot (Bofill) (Museu) ; Riudellots de la Creu (Chia).

Província de Lleida : Artesa de Segre (Museu) ; de La Vansa a Tuxent (Museu) ; Pirineus de Cerdanya (Martorell) ; Pobla de Segur (Museu) ; Portell de Montsec (Bofill).

Província de Tarragona : Amposta (Bofill) ; Montroig (Museu).

Província d'Osca : Benasc (Bofill).

Província de Navarra : Tudela (Museu).

Província de Guipúscoa : Sant Sebastià, mont Urgull (Bofill).

Província de Sòria : Sòria (Martorell).

França : Cauterets, Hautes-Pyrénées (Bofill) ; Ligny-en-Barrois, Meuse (Bofill) ; Lyon, Rhône (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona) ; Mousson, Lorraine (Bofill) ; Saint-André-de-Biège, Hérault (Bofill).

Alemanya : Pondorf (Museu).

Caríntia (Bofill).

Hongria : Trencsin (Bofill).

Dinamarca : Sjoeland (Bofill).

Amèrica del Nord : Estats Units (Martorell).

163. *Pupilla muscorum badia* (C. B. Adams). — Amèrica del Nord : Estats Units (Bofill) ; Massachussets (Martorell).

164. *Pupilla bigranata* (Rossmäessler). — Espanya. Província de Barcelona: De Manresa a Berga (Bofill).

Província de Girona: Palau Sacosta (Chia).

França: Charenton, Seine (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona); Châtillon, Jura (Chia).

165. *Pupilla alpicola* (Charpentier). — Tirol: Route (Bofill).

166. *Pupilla triplicata* (Studer). — França: Alais, Gard (Aguilar-amat) (Chia).

Estíria: Graz (Bofill).

167. *Pupilla signata* (Mousson). — Províncies Transcàspiques: Kopet-dag (Aguilar-amat) (Bofill) (Chia).

168. *Pupilla signata cristata* von Martens. — Turquestan: Samarcanda (Aguilar-amat) (Bofill).

169. *Pupilla heudeana* (Moellendorff). — Corea: Fusan (Aguilar-amat) (Bofill).

170. *Pupilla fontana* (Krauss). — Africa austral. Colònia del Cap: Port Elizabeth (Bofill).

171. *Pupilla fontana endoplax* (Melvill et Ponsonby). — Africa austral. Colònia del Cap: Cradock (Bofill).

172. *Pupilla tetradus* (Boettger). — Africa austral. Colònia del Cap: Cradock (Bofill).

173. *Pupilla australis* (Angas). — Austràlia (Bofill).

Subfamília dels **Orculinae**

Gènere **ORCULA** Held, 1837

174. *Orcula dolium* (Draparnaud). — França: Grenoble, Isère (Martorell); Lyon, Rhône (Bofill) (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona).

Itàlia: (Rosals); Vallombrosa (Chia); Vicenza (Martorell).

Alemanya: (Aguilar-amat); Barendslucht (Museu); Hollriegelsthal (Museu).

- Hongria: Trencsin (Bofill).
 Caríntia: Tarvis (Bofill).
175. *Orcula dolium titan* fma. *obesa* Brancsik. — Hongria: Toplicz (Bofill). Exemplars adelfotipus.
176. *Orcula dolium minima* fma. *obesa* Brancsik. — Hongria: Rajecz-Toplicz (Bofill). Exemplars adelfotipus.
177. *Orcula dolium minima* fma. *curta* Brancsik. — Hongria: Rajecz-Toplicz (Bofill); Lietava (Bofill). Els exemplars de Rajecz-Toplicz són adelfotipus.
178. *Orcula dolium cylindrica* Brancsik. — Hongria: Rosenberg (Bofill).
179. *Orcula dolium brancsiki* Clessin. — Hongria: Manin (Bofill). Exemplars adelfotipus.
180. *Orcula dolium plagiostoma* (Braun). — Tirol: Plansee (Bofill).
181. *Orcula dolium kimakoviczi* Brancsik. — Hongria: Waag, Bistriz (Bofill). Exemplars topotipus.
182. *Orcula dolium kimakoviczi* fma. *curta* Brancsik. — Hongria: Manin (Bofill). Exemplars adelfotipus.
183. *Orcula dolium kimakoviczi* fma. *elongata* Brancsik. — Hongria: Manin (Bofill) (Chia). Els exemplars de la col·lecció Bofill són adelfotipus.
184. *Orcula dolium tatrica* A. Wagner. — Polònia: Zaco-pano, Montes Tatra (Museu).
185. *Orcula conica* (Rossmassler). — Carniòlia (Chia); Stein (Bofill); Begunsica (Bofill).
 Estíria: Admont, Johnsbachthal (Chia).
 Àustria: Hohe Wand (Museu).
 Itàlia: (Bofill); Valle della Sella (Martorell).
186. *Orcula gularis spoliata* (Rossmassler). — Tirol: Fennberg (Bofill).
187. *Orcula jetschini* Kimakovicz. — Hongria: Herkulesfardo (Bofill); Méhadia (Chia).
188. *Orcula doliolum* (Bruguère). — França: Grenoble, Isère (Bofill).

Itàlia : Arta (Chia).

Tirol : Hall (Bofill).

Caríntia : Monts Sattnitz (Museu).

Hongria : Budapest (Rosals).

Galítzia : (Rosals).

189. *Orcula scyphus* Frivaldsky. — Grècia : Chalkis (Chia);
Mont Himeto (Bofill).

190. *Orcula scyphus batumensis* (Retowski). — Càucàs :
Batum (Bofill). Exemplars adelfotipus.

Anatòlia : Karagol (Museu).

Gènere LAURIA Gray, 1840

191. *Lauria cylindracea* (Da Costa). — Espanya. Província de Barcelona : Barcelona, Parc de la Ciutadella (Museu) ; Besòs, desembocament (Bofill) (Chia) ; Esplugues (Bofill) ; Garraf (Bofill) ; La Puda de Montserrat (Bofill) ; Monistrol (Bofill) ; Montjuïc (Aguilar-amat) (Bofill) (Rosals) ; Montserrat (Bofill) (Museu) ; Prat del Llobregat (Rosals) ; Sant Llorenç del Munt (Bofill) ; Sarrià (Bofill) (Martorell) ; Sitges (Bofill) ; Vilanova i Geltrú (Aguilar-amat).

Província de Girona : Camprodon (Bofill) ; Girona (Chia) (Museu) ; Lladó (Bofill) ; Palamós (Bofill) ; Palau (Museu) ; Portbou (Chia).

Província de Lleida : Adrahent (Bofill) ; Portell del Noguera Ribagorçana (Bofill) ; de Tuxent a Gòsol (Museu).

Província de Tarragona : Amposta (Bofill) ; Calafell (Bofill) ; Bellmunt (Bofill) ; Bellmunt, avenc den Prima (Bofill) ; Cardó (Bofill) ; Ciurana (Bofill) ; L'Almuçara, avenc de la Febró (Museu) ; La Mola (Museu) ; Mont Caro (Museu) ; Salcmó, cova Fonda (Bofill) ; Vendrell (Martorell).

Província de València : València (Rosals).

Província de Sòria : Sòria (Martorell).

Província de Guipúscoa : Sant Sebastià (Martorell).

Província d'Astúries : De Castrillón a Santa Maria del Mar (Museu) ; Covadonga (Museu) ; Oviedo (Museu) ; d'Oviedo a Caldas (Museu) ; Pràvia (Museu).

Província de Lugo : Lugo (Rosals).

Província de La Corunya : Santiago de Compostela (Martorell).

Província de Càdiz : Grazalema (Museu).

Balears. Mallorca : Artà (Aguilar-amat) ; Benisalem (Martorell).

Menorca. Mahó (Martorell) (Museu).

França : Banyuls-sur-Mer, Pyrénées-Orientales (Bofill) ; Biàrritz, Basses-Pyrénées (Bofill) ; Cabrières, Hérault (Bofill) ; Falaise, Calvados (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona) ; Gorges de l'Hérault (Bofill) ; Lourdes, Hautes-Pyrénées (Bofill) ; Montpèllier, Hérault (Bofill) ; Ruoms, Ardèche (Bofill) ; Saint-André-de-Biège, Hérault (Bofill) ; Viré, Calvados (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona).

Itàlia : Bassano (Bofill) ; Brianza (Martorell) ; Sicília : Palerm (Bofill).

Dalmàcia : Cattaro (Bofill).

Suïssa : (Martorell).

Suècia : (Bofill).

Illes Canàries : Tenerife (Martorell).

192. *Lauria cylindracea anconostoma* (Lew). — Illa Madera (Bofill) (Chia) (Martorell).

Illes Canàries : Tenerife (Bofill) ; Orotava (Martorell).

193. *Lauria sempronii* (Charpentier). — Itàlia : Brescia (Martorell) ; Èsino (Chia) ; Vallombrosa (Bofill).

194. *Lauria sempronii dilucida* (Ziegler). — França : Aisat, Basses-Pyrénées (Chia) ; Cierp, Haute-Garonne (Chia).

Transcaucàssia : Loenkoran (Chia).

195. *Lauria farquahri* (Melvill et Ponsonby). — Africa Austral. Colònia del Cap : Cradock (Bofill).

196. *Lauria cryptoplax* (Melvill et Ponsonby). — Africa Austral. Colònia del Cap (Bofill).

197. *Lauria superstructa* (Mousson). — Armènia: Abastuman (Bofill).
198. *Lauria anglica* (Wood). — Anglaterra: Scarborough (Bofill).
199. *Lauria cassida* (Lowe). — Illa Madera (Martorell).
200. *Lauria cheilogona* (Lowe). — Illa Madera (Martorell).
201. *Lauria irrigua* (Lowe). — Illa Madera (Martorell).
202. *Lauria laevigata* (Lowe). — Illa Madera (Martorell).
203. *Lauria recta* (Lowe). — Illa Madera (Martorell).
204. *Lauria recta macilenta* (Lowe). — Illa Madera (Martorell).
205. *Lauria fusca* (Lowe). — Illa Madera (Martorell).
206. *Lauria millegrana* (Lowe). — Illa Madera (Martorell).
207. *Lauria ferraria* (Lowe). — Illa Santa (Martorell).
208. *Lauria monticola* (Lowe). — Illa Porto Santo (Martorell).
209. *Lauria calathiscus* (Lowe). — Illa Porto Santo (Martorell) (Rosals).

Gènere **AGARDHIA** Gude

210. *Agardhia ferrari* (Porro). — Itàlia: Lugano (Martorell).
211. *Agardhia biplicata* (Michaud). — Rumania: Cruce (Bofill).
212. *Agardhia bielzi* (Rossmäessler). — Polònia: Zagopane, Monts Tatra (Museu).

Subgènere **Agardhiella** Hesse, 1923

213. *Agardhiella truncatella* (Pfeiffer). — Carniòlia (Bofill).

Subfamília dels **Pagodulinae**Gènere **PAGODULINA** Clessin, 1876

214. *Pagodulina pagodula* (Des Moulins). — Alemanya (Bofill).
 Itàlia: Lugano (Martorell).
 Dalmàcia (Rosals).
 Alta Carniolia (Bofill).
 Estíria: Bedelgallorie (Museu).
215. *Pagodulina subdola gracilis* (Boettger). — Dalmàcia: Castelnuovo Kamono (Museu).
216. *Pagodulina subdola* (Grodler). — Itàlia: Edolo (Chia)

Subfamília dels **Acantinulinae**Gènere **SPERMODEA** Westerlund, 1902

217. *Spermodea lamellata* (Jeffreys). — Anglaterra: Scarborough (Bofill).
 Alemanya: Berlín (Bofill).
 Dinamarca: Eutin (Chia).
 Suècia (Martorell).

Gènere **ACANTHINULA** Beck, 1846

218. *Acanthinula aculeata* (Müller). — Espanya. Província de Barcelona: Sant Genís d'Horta (Bofill) (Martorell).
 Balears: Menorca, Mahó (Martorell).
 França: Altkirch, Alsace (Bofill); Viré, Calvados (R. Acadèmia de Ciències de Barcelona).
 Itàlia: Lugone (Martorell).
 Tirol: Acutte (Bofill).

Gènere **ZOOGNETES** Morse, 1864

219. *Zoogenetes harpa* (Say). — Amèrica del Nord: Ohio (Bofill).

Subfamília dels **Valloninae**Gènere **VALLONIA** Risso, 1926

220. *Vallonia pulchella* (Müller). — Espanya. Província de Barcelona: Barcelona (Aguilar-amat) (Rosals); Besòs, desembocadura (Bofill); Bruc (Rosals); Calella (Martorell); Càn Tuniç (Chia) (Martorell); Castellar del Vallès (Bofill); Horta (Martorell); Montserrat (Bofill); Sant Genís dels Agudells (Bofill).

Província de Girona: Banyoles (Museu); Girona (Chia) (Museu); Gualba (Aguilar-amat); Montseny (Bofill); Olot (Museu).

Província de Lleida: Anglesola (Museu); Artesa de Segre (Museu); de La Vansa a Tuxent (Museu).

Província de Tarragona: Ciurana (Bofill); Flix (Museu); Pla de Cabra (Aguilar-amat).

Província de Ciudad Real: Pozuelo de Calatrava (Museu).

Província de Saragossa: Saragossa (Martorell).

Província de La Corunya: Santiago de Compostela (Martorell).

Balears. Mallorca: Artà (Aguilar-amat).

França: Altkirch, Alsace (Bofill); Saint-André-de-Biège, Hérault (Bofill); Toulouse, Haute-Garonne (Bofill).

Anglaterra (Bofill); Derby (Museu).

Itàlia: Soriate (Bofill).

Alemanya: Munich (Museu).

Dinamarca: Frederiksdal (Bofill).

Suècia: Ronneby (Bofill).

Carniòlia (Bofill).

Hongria: Trenscin (Bofill).

Illes Canàries: Tenerife (Martorell).

Illes Madera (Martorell).

Amèrica del Nord. Estats Units: Michigan (Bofill); Sèdalia (Bofill); Washington (Bofill).

Amèrica del Sud. Chile: Caldera (Bofill).

221. *Vallonia costata* (Müller). — Espanya. Província de Barcelona: Barcelona (Rosals); Besòs, desembocament (Aguilar-amat); Bruc (Rosals); Càn Túnich (Chia); Sallent (Musen); Sant Ginés dels Agudells (Martorell); Sarrià (Chia); Tagamanent (Bofill); Vallès (Bofill); Vilassar de Mar (Aguilar-amat).

Província de Girona: Girona (Bofill) (Museu); Olot (Musen); Palau Sacosta (Chia).

Província de Lleida: Pobla de Segur (Museu).

Província de Tarragona: Flix (Museu); Vendrell (Martorell).

Província de Saragossa: Monastir de Piedra (Bofill).

Província de Sòria: Sòria (Martorell).

Província d'Astúries: Covadonga (Museu); d'Oviedo a Caldas (Museu).

Balears. Mallorca: Artà (Museu).

França: Estaing, Aveyron (Bofill); Mousson, Meurthe-et-Moselle (Bofill).

Anglaterra: Kent (Bofill).

Alemanya: Múnich (Museu).

Hongria (Bofill).

222. *Vallonia cyclophorella* Sterki. — Anglaterra: Rhyope (Bofill).

Amèrica del Nord. Estats Units: Nuevo Mèxico (Rosals).

223. *Vallonia enniensis* (Grodler). — Espanya. Província de Girona: Puigcerdà (Bofill).

224. *Vallonia excentrica* Sterki. — Espanya. Província de Barcelona: Barcelona (Rosals). Un dels exemplars és iconotípus.

Província de Girona: Hostalets de Bas (Museu); Olot (Museu).

França: (Rosals).

Amèrica del Nord. Estats Units: Washington (Chia).

Gènere **PATULASTRA** Pfeiffer, 1878

225. *Patulastra micropleuros* (Paget). — Espanya. Província de Barcelona: Besòs, desembocament (Bofill); Montjuïc (Bofill); Palau tordera (Chia).

Província de Girona: Girona (Aguilar-amat) (Chia) (Museu).

Subfamília dels **Piramidulinae**

Gènere **PYRAMIDULA** Fitzinger, 1833

226. *Pyramidula rupestris* (Studer). — Espanya. Província de Barcelona: Bagà (Tomàs); Bruc (Rosals); Castellar de N'Huch (Bofill); de Castellar de N'Huch a Pobla de Lillet (Bofill); Costes de Garraf (Bofill); El Farell (Bofill); Gironella (Museu); Gressolet (Museu); de Manresa a Berga (Bofill); Montcau (Bofill); Montgreny (Bofill); Montserrat (Bofill); (Martorell) (Museu); Mura (Bofill); Papiol (Bofill); Sant Esteve de Castellar (Bofill); Sant Miquel del Fai (Bofill); (Museu); Terrassa (Bofill).

Província de Tarragona: Bellmunt, avenc den Prima (Bofill); Cabra (Aguilar-amat); Cardó (Bofill); L'Almusara, avenc de la Febró (Museu); La Mola (Museu); Mont Caro (Museu); Vendrell (Martorell).

Província de Girona: Ampúries (Museu); Camprodon (Bofill); Queralps (Bofill); Collsacabra (Bofill); Darnius (Bofill); Girona (Bofill) (Martorell) (Museu); Llaers (Aguilar-amat); Llanès (Bofill); Sant Daniel (Chia); Sant Privat de Bas (Museu); de Sant Privat de Bas a Pla Traver (Museu); Torroella de Montgrí (Chia); Vall de Ribes (Aguilar-amat) (Bofill).

Província de Lleida : Artesa de Segre (Museu) ; Aspà (Museu) ; Erinyà (Museu) ; Gòsol (Museu) ; de Montcortès a Gerri de la Sal (Museu) ; Montsec d'Ager (Bofill) ; Organyà (Bofill) ; Pobla de Segur (Museu) ; Portell del Montsec (Bofill) ; Salgà (Museu) ; Sant Guim (Museu) ; Vall d'Aran (Museu) ; Vilamós (Bofill).

Província d'Osca : Bastaràs (Aguilar-amat) ; Benasc (Aguilar-amat) (Bofill) ; de Benasc al Pla del Campiamento (Aguilar-amat) ; Hospital de Benasc (Bofill) ; Pobla de Roda (Bofill) ; de Serra Negra a Vallhiberna (Museu) ; Sopeira (Bofill).

Província de Burgos : Tormes (Martorell).

Província d'Astúries : Covadonga (Museu) ; Naranjo (Museu) ; Pics d'Europa, Bulnes (Museu).

Província de Navarra : Serra de Leire (Museu).

Província de Terol : Beceit (Aguilar-amat) ; Utrillas (Museu).

Província d'Alacant : Castalla (Museu) ; Maimó (Museu) ; Mascarat (Museu) ; Vergel (Museu).

Província de Sevilla : Dos Hermanas (Museu).

Balears. Menorca : Biniaxa (Bofill).

França : Bagnères-de-Luchon, Haute-Garonne (Martorell) ; Gavarnic, Hautes-Pyrénées (Museu) ; Gorges de l'Hérault (Bofill) ; La Preste, Pyrénées-Orientales (Martorell) ; Montpéllier, Hérault (Bofill) ; Pompignan, Hérault (Bofill) ; Roquebrune, Hérault (Bofill) ; Roquefort (Ariège) (Bofill) ; Saint-André-de-Biège, Hérault (Bofill).

Anglaterra : Landorf (Bofill).

Suïssa : Grindenwald (Bofill) ; Interlaken (Bofill) ; Meyringen (Bofill) (Rosals).

Alemanya : Kelheim (Museu).

Caríntia (Bofill).

Africa del Nord. Marroc : Tetuan, Beni-Hozmar (Museu) ; Xauen (Museu).

1

2

3

4

5

6

7

8

9

I. de Sagarra ad nat. del.

Fig. 1. *Abida polyodon montserratica* fma. *monsjovica* Bof. — Fig. 2. *Abida catalonica valida* Bof.
Fig. 3. *Abida polyodon montserratica* fma. *vidali* Bof. — Fig. 4. *Chondrina dertosensis farta* Bof.
Fig. 5. *Abida brauniopsis* Bof. — Fig. 6. *Chondrina avenacea subcornea* Bof. — Fig. 7. *Solatopupa*
similis monterosatoi Bof. — Fig. 8. *Chondrina bigorriensis tenuimarginata* fma. *flaccida* Bof.
Fig. 9. *Chondrina bigorriensis tenuimarginata* fma. *macrochilus* Bof.